

fondsen worden *gedwongen*, te Keulen te praktizeeren, zieken te behandelen, die hen niet kennen, die zij wegens den afstand niet behoorlijk kunnen behandelen, en tevens als „onderkruipers” op te treden. De regeering kan moeilijk van deze artsen toewijding bij dit werk verwachten, *maar acht zoo iets ook tegenover de ziekenfondsleden overbodig*, evenals trouwens de ziekenfondsbesturen. *De artsen, die mochten weigeren, zullen gerechtelijk worden vervolgd!* Een ambtenaar der regeering reist de landgemeenten af om de ziekenfondsbesturen, die met hun artsen op den besten voet staan, over te halen, hen tot arbeid in Keulen te dwingen of bij den rechter aan te klagen.

Onder leiding van prof. LÖBKER te Bockum, voorzitter van den Duitschen Aertzevereinsbund heeft te Keulen een groote artsenvergadering plaats gehad, waarin werd besloten, bij de Hooge Regeering een klacht in te dienen tegen haar vertegenwoordigers te Keulen.

De Aertstekammern in het geheele land komen krachtig op tegen de gevaarlijke uitingen in den Rijksdag en uit verschillende plaatsen wordt geld naar Keulen gezondee (*Allg. med. Centralz.*).

Nog altijd zijn er collega's *van goeden wille*, die niet kunnen inzien, dat een sterke vakorganisatie der geneeskundigen noodig is, om hun beroep hoog te houden. Zij trachten zelfs te betoogen, dat dit in strijd is met de moraal. *Zullen hun oogen worden geopend door wat nu te Keulen geschiedt?* Of nemen zij aan, dat zoo iets in Nederland onmogelijk is? Slechts als wij het eensgezind *willen*, zal het onmogelijk zijn. Maar als bandeloosheid en ontrouw onder ons verdedigers vinden in naam eener theoretische vrijheid, zal ook in ons land de geneeskundige stand als aas worden voorgeworpen aan de ziekenfonds-organisaties, zoodra men het om politieke redenen wenschelijk vindt, deze te goed vriend te houden.

VERKOOP VAN PRACTIJK. — Het Zwitserche Bundsgericht heeft zich beziggehouden met de vraag, of verkoop van praktijk in strijd is met de goede zeden (gelijk de Duitschen rechter heeft bepaald) en dus in rechten geen geldigheid heeft. De meerderheid stelde zich niet op dit standpunt, en beschouwde den verkoop niet zoozeer als het „verhandelen van het lichaam der zieken”, maar veeleer als een belofte van den verkoper, om voor het vervolg af te zien van het uitoefenen der praktijk in de plaats waar de praktijk was gevestigd. Voor zulk een onthouding van praktijk mag men zich volgens de meerderheid wel schadeloos laten stellen. Onzedelijk zou de handeling eerst zijn, als de praktijk werd overgedaan aan iemand, die geen vertrouwen verdient. De minderheid wees te vergeefs er op, dat als kooper bij voorkeur niet de beste, maar de meestbiedende wordt gezocht. PINKHOF.

INGEZONDEN.

NOG IETS OVER BRONCHOSCOPIE.

In aansluiting van de gevallen van bronchoscopie door SIKEMEIER en BURGER vermeld in het *Ned. Tijdschrift v. Geneeskunde* van 27 Febr. l. l. wil ik nog een geval meedeelen dat ik onlangs meemaakte op de polikliniek van prof. FRÄNKEL, te Berlijn. Het betrof hier het geraken van een vreemd lichaam in de longen door het breken van een instrument, dat met een therapeutisch

doel in het strottenhoofd gebracht was. Door middel van de bronchoscopia superior werd het onmiddellijk verwijderd, zonder dat de patiënt er eenig nadeel van ondervond. Hieruit bleek mij weer het groote praktische nut, dat met de bronchoscope te verkrijgen is, daar ieder geneesheer, in het bijzonder de keelarts, aan zoo iets bloot staat, vooral ook daar dikwijls soliditeit en subtiliteit van het instrument niet hand in hand gaan. Het ligt nu mijns inziens geheel op den weg der keelartsen zich op dezen nieuwen tak van wetenschap toe te leggen, waar het voor hen slechts een stap verder is om ook luchtpijp en bronchi te onderzoeken en zij de noodige technische vaardigheid hebben om den ademhalingsweg geheel gevoelloos te maken. Met het bijna volmaakte instrument van KILIAN-BRÜNING'S is slechts zelfvertrouwen en geoefendheid noodig om het instrument in te voeren.

Behalve voor de verwijdering van vreemde lichamen is de bronchoscope of liever de tracheoscopia van groot belang voor de diagnose en behandeling van de afwijkingen, die zich onder de stemspleet in het strottenhoofd en in de luchtpijp bevinden. Vooral als deze zich op den achterwand bevinden, kunnen uitgebreidheid en aard slecht met den keelspiegel beoordeeld worden, daar het spiegelbeeld ze ons sterk verkort doet zien. De diagnose is dus juist en het therapeutisch ingrijpen zekerder. Ook waar bij kleine kinderen het keelspiegelonderzoek zeer dikwijls niet mogelijk is, hebben wij door de tracheoscopia een middel gekregen, dat ons in staat stelt een onderzoek te verrichten, dat anders niet mogelijk was of misschien na zeer langdurige oefening. Bij de vele zuigelingen, die te Berlijn speciaal met dat doel onderzocht werden, gelukte de tracheoscopia uitstekend.

In al de gevallen door mij meegemaakt van bronchosopia, werd zonder bezwaar de bronchoscopia superior verricht, zoodat deze mij ook, op de door BURGER aangegeven gronden, de juiste methode lijkt.

Nog wil ik vermelden, dat in den laatsten tijd in Duitschland de bronchosopia gebezigd wordt tot behandeling van asthma bronchiale. De toekomst moet leeren of van deze methode iets verwacht mag worden, al werd ook voorloop'g al eenig succes hiermee bereikt.

Als eenige tegenaanwijzing tegen de bronchosopia geldt het aneurysma van den boog der aorta, door VON EICKEN zelfs niet als tegenaanwijzing aangemerkt.

Door het noemen van het grootere met de bronchosopia te verkrijgen praktische nut, hoop ik meegewerkt te hebben tot het opwekken van belangstelling voor deze nieuwe onderzoekings- en behandelingsmethode bij de Nederlandsche artsen.

Den Haag, 10 Maart 1909.

Dr. A. BINNERTS.

HET PRAKTISCH EN AANVULLEND GENEESKUNDIG ONDERWIJS.

Geachte Gérant!

Zoudt gij naar aanleiding van de discussie over het rapport der blijvende commissie voor het praktische en het aanvullende geneeskundig onderwijs in de vergadering der afdeling Zwolle en O. van 9 Maart volgende opmerkingen willen plaatsen?

I. Het verwondert mij, dat naast de kortere en betere opleiding de com-